

Programa docente en créditos ECTS

CAMPUS :	OURENSE
DEPARTAMENTO :	HISTORIA, ARTE E XEOGRAFIA
CENTRO :	FACULTADE DE HISTORIA
TITULACIÓN :	LICENCIADO EN HISTORIA
CURSO :	2012-2013 (sen docencia)

MÉTODOS E TÉCNICAS DE INVESTIGACIÓN HISTÓRICA I

Código	102411404	Tipo	Troncal	Curso	4º	Cuadrimestre	2º	Creditos	4,5
--------	-----------	------	---------	-------	----	--------------	----	----------	-----

Créditos Teoría	0	Créditos Prácticas	0	Grupos Teoría	0	Grupos Prácticas	0
-----------------	---	--------------------	---	---------------	---	------------------	---

Nome profesor/a	Créditos asignados (teoría)	Créditos asignados (prácticas)
Beatriz Comendador Rey		
Mercedes Durany Castrillo		

Profesores coordinadores	Aprobación Departamento	Aprobación Centro
 Asdo.: Mercedes Durany Castrillo	Data Consello: 11-07-12 	Data Xunta: 11-7-12
 Asdo.: Beatriz Comendador	Asdo.: Montserrat Iglesias Gómez	Asdo.: Mª del Carmen Fdez. Contreras

**FICHA DE ASIGNATURAS DA TITULACIÓN DE HISTORIA DA
UNIVERSIDADE DE VIGO PARA GUÍA DOCENTE
EXPERIENCIA PILOTO DE CRÉDITOS EUROPEOS.**

DATOS BÁSICOS DA ASIGNATURA

NOME: MÉTODOS E TÉCNICAS DE INVESTIGACIÓN HISTÓRICA I

CÓDIGO: 102411404

CURSO ACADÉMICO: 4º

TIPO (Troncal/Obrigatoria/Optativa/L.E.): Troncal

DURACIÓN (cuadrim./anual): cuatrimestral

Créditos totais: 4,5

Créditos teóricos: 3

Créditos prácticos: 1,5

Correspondencia en horas ECTS: 112,5

CICLO: 2º

CURSO: 4º

CUADRIMESTRE: 2º

DATOS BÁSICOS DO PROFESORADO

NOME (Profesor/a nº 1): Beatriz Comendador Rey

ÁREA: Prehistoria

DEPARTAMENTO: Historia, Arte e Xeografía

DESPACHO: Pav. 2, 1º piso, nº 21

E-MAIL:
beacomendador@uvigo.es

TFNO.:

TITORÍAS: Por determinar en función dos horarios.

NOME (Profesor/a nº 2): Mercedes Durany Castrillo

ÁREA: Historia Medieval

DEPARTAMENTO: Historia, Arte e Xeografía

DESPACHO: Pav. 2, 1º piso, nº 28

E-MAIL: mdurany@uvigo.es

TFNO.: 988387111

TITORÍAS: Por determinar en función dos horarios.

DATOS ESPECÍFICOS DA ASIGNATURA

1. DESCRIPTOR:

Estudio dos métodos e técnicas de investigación histórica para o coñecemento das sociedades na Prehistoria, Historia Antiga e Historia Medieval.

2. OBXECTIVOS:

2.1 XERAIS :

Introducir ó alumnado no estudio dos métodos e técnicas básicas de investigación histórica nas áreas de Prehistoria, Historia Antiga e Hª Medieval.

2.2 ESPECÍFICOS

A) Conceptuais

Coñecer os métodos de investigación básica para o estudio das sociedades na Prehistoria, no mundo antigo y medieval para:

- Extraer información significativa.
- Interpretala e avaliala, poñendo de manifesto os sesgos da información.
- Comprobar distintos tipos de fontes e chegar a conclusións baseadas na súa comparación.

Coñecer a bibliografía básica e específica.

B) Competencias e habilidades

Usar e procesar unha ampla diversidade de fontes históricas, escritas e arqueolóxicas, relativas ó coñecemento da Prehistoria, da Historia Antiga e Medieval.

Valorar de xeito crítico a bibliografía básica e específica.

3. METODOLOXÍA DOCENTE:

Materia sen docencia.

Prácticas (materia sen docencia, consultar co profesorado):

-Iniciación á investigación arqueolóxica mediante sesións de traballo en grupo sobre a xestión e interpretación da cultura material, e sobre a etnoarqueoloxía. Previo o seu desenvolvemento, entregarase material necesario para a súa preparación. A participación dos alumnos é obrigatoria e avaliable.

-Iniciación a investigación en Historia Medieval a través da realización -individual e por grupos- dun traballo sobre “Foros do mosteiro de Celanova na Baixa Idade Media”

[Coa finalidade de complementar a actividade docente na aula, outros recursos serán achegados a través da páxina do programa TEM@ na dirección electrónica <http://faitic.uvigo.es> O acceso a este material é restrinxido ós alumnos matriculados na materia.]

4. MÓDULOS E TEMARIO DESENVOLVIDO:

MÓDULO 1. Prehistoria e Historia Antiga (Beatriz Comendador

1.- Método Arqueolóxico e Método Histórico

2.- Fontes escritas e Historia Antiga

3.- Tres exemplos paradigmáticos da arqueoloxía actual:

- Arqueoloxía Espacial
- Arqueoloxía da Morte
- Arqueoloxía do Ouro

4. Cultura material. Análise e xestión.

- Concepto. A cultura material na teoría arqueolóxica. Desenvolvemento de sistemas de análise e xestión da cultura material.

5. Etnoarqueoloxía e arqueoloxía experimental.

- Concepto. A cadena técnica operativa.

MODULO 2. Historia Medieval (Profesora Mercedes Durany)

1.- Método e técnicas para a investigación da Historia medieval.- Concepto, selección de feitos históricos, fontes de estudio e explicación histórica.

2.- Fontes para o estudio da Idade Media.- As fontes escritas: documentais, narrativas e literarias, e o seu tratamento metodolóxico. As fontes arqueolóxicas: novos métodos e técnicas da arqueoloxía medieval. As fontes xeográficas: a lectura histórica do territorio e da paisaxe.

3.- A práctica da investigación histórica.- Os foros do mosteiro de Celanova na Baixa Idade Media. O vaciado dos foros mediante unha base de datos. A cuantificación dos resultados. Elaboración de cuadros, gráficos e mapas. A interpretación histórica.

5. BIBLIOGRAFÍA:

5.1 XERAL

ARÓSTEGUI, Julio, *La investigación histórica: teoría y método*, Barcelona, Crítica, 1995.

ALÍA MIRANDA, F., *Fuentes de información para historiadores. Obras de referencia y bibliografías*, Gijón, Ediciones Trea, 1998.

DÍAZ ANDREU, M., *Historia de la arqueología. Estudios*. Ed. Clásicas, Madrid, 2002.

FAGAN, B.M. (ed.), *The Oxford Companion to Archaeology*. Oxford, 1996.

FRANCOVICH, R.; MANACORDA, D. (eds.), *Diccionario de Arqueología.*, Barcelona, Crítica, 2001.

GONZALEZ RUIBAL, A., *La experiencia del otro. Una introducción a la Etnoarqueología*. Madrid, Akal, 2003.

INGOLD, T. (ed.), *Companion Encyclopedia of Anthropology*, Londres y Nueva York, 1994

RAMOS, M.; GONZÁLEZ, J. E. & BAENA, J., *Arqueología Experimental en la Península Ibérica. Investigación, didáctica y patrimonio*. I CONGRESO DE ARQUEOLOGÍA EXPERIMENTAL (Santander, 2005). Asociación Española de Arqueología Experimental. Santander, 2007.

VAZQUEZ VARELA, J. M 2000: *Etnoarqueología: conocer el pasado por medio del presente*. Diputación Provincial de Pontevedra, 2000.

5.2 ESPECÍFICA

HERNANDO, A., *La Etnoarqueología, hoy: una vía eficaz de aproximación al pasado. Trabajos de Prehistoria*, 1995, 52(2):15-30

RENFREW, C. & BAHN, P. *Arqueología, Teoría, Métodos y Practica*, Madrid, Akal, 1993.

CRAWFORD, M (ed.), *Fuentes para el estudio de la Historia Antigua*, 1986.

FINLEY, M.I., *Historia antigua. Problemas metodológicos*, Barcelona, 1986.

PLÁCIDO SUÁREZ, D., *Introducción al mundo antiguo. Problemas teóricos y metodológicos*, Madrid, Síntesis, 1993.

GENICOT, L (dir.), *Typologie des sources du Moyen Age Occidental*, Louvain, 1972-act.

SABATÉ, Flocel, (dir.), *Arqueología medieval. Reflexions des de la pràctica*, Lleida, Pagès editors, 2007.

BARCELÓ, M., y otros, *Arqueología medieval. En las afueras del "medievalismo"*, Barcelona, Crítica, 1988.

VAQUERO DÍAZ, Mª B., *Colección diplomática do mosteiro de San Salvador de Celanova (Ss. XIII-XV)*, Santiago, Tórculo, 2004.

RÍOS RODRÍGUEZ, Mª Luz, *As orixes do foro na Galicia medieval*, Santiago, Universidade, 1993.

7.- VALORACIÓN DE CRÉDITOS ECTS.

Materia de 4,5 créditos ECTS = 113 horas de carga de traballo para o alumno/a

Total de horas presenciais: 38

-Teóricas: 22

-Dirixidas:12

-Avalación continua: 4

Total de horas de traballo autónomo: 75

ACTIVIDADES	HORAS PRESENCIAIS	FACTOR¹	HORAS DE TRABAJO AUTÓNOMO DO ALUMNO/A	TOTAL
Sesións teóricas	21			
Sesións prácticas	9			
Seminarios (dirección e exposición de traballos)	2			
Visitas e outras actividades				
Probas de avaliación continua				
Tutorías	2			
Exame final	2			
Revisión de exames	2			
TOTAL	37,5 horas		75 horas	112,5 horas

---

¹ O factor fai referencia, nun cálculo aproximado e revisable no futuro, ás horas que o alumno/a necesita traballar para: preparar as sesións teóricas, as prácticas máis o esquema/resumo, os seminarios (recollida de material, elaboración e exposición dos traballos), as visitas ou outras actividades máis o resumo, as tutorías, a avaliación continua e o exame final, de ser o caso.

8.- AVALIACIÓN

ASPECTO	CRITERIOS	INSTRUMENTO	PESO
Asistencia e participación.	Asistencia e participación nas clases teóricas e prácticas	Entrega dos traballos nas datas fixadas	15%
Realización traballo práctico	Se valorará: a.- Os comentarios individuais e por grupo b.- O método e a bibliografía utilizada c.- A exposición do traballo	Se avaliará de forma individual e por grupo o traballo presentado.	85%

Avaliación final para o alumnado con algunha avaliación suspensa e para os que, por CAUSA XUSTIFICADA non poidan asistir a clases teóricas

PROBAS DE AVALIACIÓN FINAL	CRITERIOS	PESO
1.- Teórico sobre os temas do programa 2.- Práctica: No inicio de curso se determinará o contido da proba práctica A avaliación do Módulo 1 equivalerá a dous tercios e a do Módulo 2 equivalerá a un tercio da nota final da asignatura.	Dominio dos coñecementos teóricos e prácticos da materia	60% 40 %